

ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် မော်တော်ယာဉ် စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ

(၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၆။)

၁၃၈၂ ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၅ ရက်

(၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၂၆ ရက်)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း(၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကို ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့်မော်တော်ယာဉ်စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ ဟုခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်-

- (က) မော်တော်ယာဉ် ဆိုသည်မှာ စက်အားကိုဖြစ်စေ၊ လျှပ်စစ်အားကိုဖြစ်စေ၊ အခြားစွမ်းအင် တစ်မျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ အသုံးပြု၍ မောင်းနှင်သောယာဉ်ကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ နောက်တွဲယာဉ်၊ စက်ယန္တရားများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနက အခါအားလျော်စွာ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်သည့် ယာဉ်များလည်း ပါဝင်သည်။
- (ခ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံးမော်တော်ယာဉ် ဆိုသည်မှာ စီးပွားရေးအလို့ငှာ ငှားရမ်းခ သို့မဟုတ် သယ်ယူပို့ဆောင်ခရယူ၍ ခရီးသည် သို့မဟုတ် ကုန်စည်ကို သယ်ယူပို့ဆောင်သော မော်တော်ယာဉ်ကို ဆိုသည်။
- (ဂ) နောက်တွဲယာဉ် ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်ဖြင့် ချိတ်ဆွဲသည့် ဘီးတပ်ယာဉ်ကိုဆိုသည်။
- (ဃ) မော်တော်ဆိုင်ကယ် ဆိုသည်မှာ ဘေးတွဲပါသည်ဖြစ်စေ၊ မပါသည်ဖြစ်စေ အနည်းဆုံး ဘီးနှစ်ဘီးဖြင့် မောင်းနှင်သော မော်တော်ယာဉ်ကို ဆိုသည်။
- (င) မော်တော်ယာဉ်၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်း ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်၏ ရုပ်သဏ္ဍာန်၊ ကိုယ်ထည်၊ အင်ဂျင်၊ ဂီယာ၊ ဘောင်၊ ဝင်ရိုးနှင့် မောင်းနှင်တံ အထိုင်စနစ်တို့ကို ဆိုသည်။
- (စ) ဝန်တင်အားဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်တွင် ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်တင်ဆောင်ခွင့်ပြုသည့် ကုန်အလေးချိန်၊ ခရီးသည်အရေအတွက် သို့မဟုတ် ကုန်အလေးချိန်နှင့် ခရီးသည် အရေအတွက် စုစုပေါင်းတို့ကို ဆိုသည်။
- (ဆ) ဘေးအန္တရာယ်ရှိသောကုန်ပစ္စည်းများ(Dangerous Goods) ဆိုသည်မှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေး၊ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးကို ထိခိုက်စေသည့် ပစ္စည်းများ၊ အရာဝတ္ထုများ၊ အရည်များနှင့် အခိုးအငွေ့များကို ဆိုလိုသည်။
- (ဇ) ကနဦးမှတ်ပုံတင်ခြင်း ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်ကို မှတ်ပုံတင်အရာရှိထံတွင် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ပထမဦးဆုံး မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ဆိုသည်။

- (ဈ) ယာယီမှတ်ပုံတင်ခြင်း ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်ကို ကနဦးမှတ်ပုံတင်ခြင်းမပြုမီ သက်ဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်အရာရှိထံ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်ပနိုင်ငံများတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော မော်တော်ယာဉ်များကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေ့ရက်၊ အချိန်နှင့်နေရာ ကန့်သတ်ချက်များဖြင့် ခေတ္တဝင်ရောက်နိုင်ရေးနှင့် ခေတ္တဖြတ်သန်း သွားလာနိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပြန်လည်တင်ပို့ရန် ရည်ရွယ်၍ ပြည်ပနိုင်ငံ များမှ ယာယီတင်သွင်းလာသော မော်တော်ယာဉ်များကို သတ်မှတ်ကာလအတွင်း အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်အရာရှိထံ သတ်မှတ်ချက် များနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်ခြင်း တို့ကိုဆိုသည်။
- (ဉ) သက်တမ်းတိုးမှတ်ပုံတင်ခြင်း ဆိုသည်မှာ မှတ်ပုံတင်ထားသော မော်တော်ယာဉ်ကို သက်ဆိုင်သည့် ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိထံ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ သက်တမ်းတိုးဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဆိုသည်။
- (ဋ) မှတ်ပုံတင်အရာရှိ ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်ကို မှတ်ပုံတင်ရန် ဦးစီးဌာနက တာဝန် ပေးအပ်ထားသော ဦးစီးဌာနမှတ်ပုံတင်အရာရှိ သို့မဟုတ် ဒေသဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်အရာရှိကို ဆိုသည်။
- (ဌ) ဦးစီးဌာနမှတ်ပုံတင်အရာရှိ ဆိုသည်မှာ ဦးစီးဌာန၏ အရာရှိတစ်ဦးဦးအား မှတ်ပုံတင် အရာရှိအဖြစ် ဦးစီးဌာနက ခန့်အပ်တာဝန်ပေးသောသူကို ဆိုသည်။
- (ဍ) ဒေသဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်အရာရှိ ဆိုသည်မှာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသ၊ ခရိုင်နှင့်မြို့နယ် ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနရုံးများရှိ အရာရှိ တစ်ဦးဦးအား ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိအဖြစ် ဦးစီးဌာနက ခန့်အပ်တာဝန် ပေးထားသောသူကို ဆိုသည်။
- (ဎ) လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူ အရာရှိ ဆိုသည်မှာ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်နှင့် ယာဉ်အကူလိုင်စင် ထုတ်ပေးရန် ဦးစီးဌာနက တာဝန်ပေးအပ်ထားသော အရာရှိကို ဆိုသည်။
- (ဏ) မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်စာအုပ် (Registration Logbook of a Motor Vehicle) ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသူကို ထုတ်ပေးသည့် မှတ်ပုံတင်ထားသော မော်တော်ယာဉ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ဆိုသည်။
- (တ) မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင် သက်သေခံလက်မှတ် (Registration Certificate of a Motor Vehicle) ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်ကို မှတ်ပုံတင်ထားရှိကြောင်း၊ အများပြည်သူ ဆိုင်ရာနေရာနှင့် အခြားသွားလာခွင့်ပြုနိုင်သောနေရာများတွင် မောင်းနှင်နိုင်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြု ထုတ်ပေးသော အထောက်အထား သက်သေခံလက်မှတ်ကို ဆိုသည်။
- (ထ) မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးချက် သက်သေခံလက်မှတ် (Vehicle Inspection Certificate) ဆိုသည်မှာ ဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ဦးစီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးခြင်း

ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းက ထုတ်ပေးသော မော်တော်ယာဉ်ကြံ့ခိုင်မှုရှိကြောင်း အထောက်အထား သက်သေခံလက်မှတ်ကိုဆိုသည်။

- (၃) **မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်နံပါတ်ပြား (Registration Number Plate of a Motor Vehicle)** ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်၏ မှတ်ပုံတင်အမှတ်ကို ဖော်ပြလျက် မော်တော်ယာဉ်၏ အရှေ့နှင့် အနောက်တွင် တပ်ဆင်အသုံးပြုရန်လည်းကောင်း၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်၏ မှတ်ပုံတင်အမှတ်ကိုဖော်ပြလျက် မော်တော်ဆိုင်ကယ်၏အနောက်တွင် တပ်ဆင်အသုံးပြုရန်လည်းကောင်း ဦးစီးဌာနက ထုတ်ပေးထားသော နံပါတ်ပြားကို ဆိုသည်။
- (ခ) **မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ထားသူ** ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်မှတ်တမ်းတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသူအဖြစ် အမည်ဖော်ပြထားသူကို ဆိုသည်။
- (န) **မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်** ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်ကို ဥပဒေနှင့်အညီ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပိုင်ဆိုင်သူကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသူ သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်အညီ မော်တော်ယာဉ်ကို လက်ရှိရရှိထားသူလည်း ပါဝင်သည်။
- (ပ) **မော်တော်ယာဉ်အတွက်တာဝန်ရှိသူ** ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကြီးကြပ်တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်မောင်းနှင်သူကို ဆိုသည်။
- (ဖ) **မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်း** ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ ဦးစီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းက ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။
- (ဗ) **မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့** ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ (Operator) များ၏ မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးသည့် စက်ကိရိယာ (Vehicle Inspection Equipment) များအရည်အသွေးပြည့်မီမှု ရှိ မရှိ၊ စစ်ဆေးခြင်းနည်းစနစ်များမှန်ကန်မှုနှင့် တိကျမှု ရှိ မရှိ၊ စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ မှန်ကန်မှု ရှိ မရှိတို့ အတွက် စစ်ဆေးခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည် အကဲဖြတ်ခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်ရန် ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်တာဝန်ပေးအပ်သော အဖွဲ့အစည်းကို ဆိုသည်။
- (ဘ) **ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်** ဆိုသည်မှာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိက ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား မော်တော်ယာဉ်ကိုဖြစ်စေ၊ သီးခြားဖော်ပြထားသည့် အတန်းအစား သို့မဟုတ် အမျိုးအစား တစ်ခုခုတွင် ပါဝင်သော မော်တော်ယာဉ်ကိုဖြစ်စေ မောင်းနှင်ခွင့်ပြုကြောင်း ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပေးသည့် စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဆိုသည်။
- (မ) **ယာဉ်အကူလိုင်စင်** ဆိုသည်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား ခရီးသည်တင်မော်တော်ယာဉ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ကုန်တင်မော်တော်ယာဉ်တွင်ဖြစ်စေ မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူနှင့် ခရီးသည်များကို ကူညီဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုကြောင်း ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပေးသည့် စာတမ်းအမှတ်အသားကို ဆိုသည်။

- (ယ) လုပ်ငန်းလိုင်စင် ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပေးသည့် မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးခြင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်မောင်းသင်တန်းကျောင်း လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုသော စာတမ်းအမှတ်အသားကို ဆိုသည်။
- (ရ) အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာ ဆိုသည်မှာ အများပြည်သူတို့ ဝင်ထွက်သွားလာခွင့်ရှိသော နေရာ၊ လမ်းနယ်၊ လမ်းမကြီး၊ လမ်းသွယ်နှင့် လမ်းကြောင်းတို့ကို ဆိုသည်။
- (လ) လမ်းညွှန်း၊ လမ်းအမှတ်အသားနှင့် အချက်ပြများ ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူများ အပါအဝင် လမ်းအသုံးပြုသူများ အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ သွားလာနိုင်ရေးအတွက် အချက်ပြအညွှန်း၊ အမှတ်အသားနှင့် အချက်ပြကိရိယာများကို ဆိုသည်။
- (ဝ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဆိုသည်မှာ မော်တော်ယာဉ်ကြောင့် လေထု၊ ရေထု၊ မြေထု ညစ်ညမ်းခြင်းနှင့် အသံဆူညံခြင်းတို့ လျော့နည်းစေရန် ထိန်းသိမ်းရေးကို ဆိုသည်။
- (သ) ရန်ပုံငွေ ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ တည်ထောင်သည့် ယာဉ်အန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေကို ဆိုသည်။
- (ဟ) အမျိုးသားကောင်စီ ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသော အမျိုးသားယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးကောင်စီကို ဆိုသည်။
- (င) ဒေသဆိုင်ရာကောင်စီ ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး ကောင်စီကို ဆိုသည်။
- (အ) ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။
- (ကက) ဦးစီးဌာန ဆိုသည်မှာ ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနကို ဆိုသည်။
- (ခခ) ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဆိုသည်မှာ ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကို ဆိုသည်။

**အခန်း(၂)
ရည်ရွယ်ချက်**

- ၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-
- (က) မော်တော်ယာဉ်များအား ဥပဒေနှင့်အညီ စစ်ဆေးပြီး မှတ်ပုံတင်စေရန်၊
 - (ခ) မော်တော်ယာဉ်အမျိုးအစားအလိုက် မောင်းနှင်မည့်သူများအား သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်မီမှုရှိမရှိ စစ်ဆေးပြီး ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ထုတ်ပေးရန်၊
 - (ဂ) မော်တော်ယာဉ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော လေထု၊ ရေထု၊ မြေထု ညစ်ညမ်းခြင်းနှင့် အသံဆူညံခြင်းတို့ လျော့နည်းစေရေး ဆောင်ရွက်ရန်၊
 - (ဃ) မော်တော်ယာဉ်ကြောင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများ လျော့နည်းကျဆင်းလာစေရေးအတွက် စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲရန်၊

- (င) ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ သွားလာနိုင်ရေးအတွက် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်းပြုနိုင်ရန်၊
- (စ) ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့မှု လျော့နည်းကျဆင်းလာစေရန်နှင့် ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဆင့်မြင့်နည်းပညာသုံး ပို့ဆောင်ရေးစနစ်ကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုရန်၊
- (ဆ) ယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုအန္တရာယ်ကြောင့် ပြည်သူတို့၏ အသက်နှင့်လူမှုစီးပွား ဆုံးရှုံးမှု များနှင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုများ လျော့နည်းလာစေရန်နှင့် လမ်းအသုံးပြုသူများ သွားလာမှု လွယ်ကူချောမွေ့စေရန်၊
- (ဇ) ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော ကုန်ပစ္စည်းများကို အန္တရာယ်ကင်းစွာ သယ်ယူပို့ဆောင်စေရန်။

အခန်း (၃)

အမျိုးသားယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးကောင်စီနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးကောင်စီများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ

- ၄။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည်-
 - (က) ဒုတိယသမ္မတတစ်ဦးဦးအား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်စေပြီး သင့်လျော်သောပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် အမျိုးသားကောင်စီ ကို ဖွဲ့စည်းရမည်။
 - (ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ဖွဲ့စည်းသော အမျိုးသားကောင်စီကို လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။
- ၅။ အမျိုးသားကောင်စီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-
 - (က) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ချမှတ်ခြင်း၊
 - (ခ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်သူလူထုအား အသိပညာပေးမည့် နည်းလမ်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အစီအမံများ ချမှတ်ကြီးကြပ်ခြင်း၊
 - (ဂ) အမျိုးသားယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး လုပ်ငန်းစီမံချက် အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရေးအတွက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရမည့် အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်း တာဝန်များကိုသတ်မှတ်ခြင်း၊
 - (ဃ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ငွေကြေးနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်း အမြစ်များရရှိစေရေးဆောင်ရွက်ခြင်း၊
 - (င) ရန်ပုံငွေလက်ခံရယူခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ကို ကြပ်မတ်ခြင်း၊
 - (စ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးလုပ်ငန်းများ၊ စီမံကိန်းများ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအခြေအနေနှင့် တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲ များနှင့်ပတ်သက်၍ အစီရင်ခံတင်ပြလာမှုများကို စိစစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
 - (ဆ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်သည် နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့အတွက် အဟန့်အတားဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးက သိရှိပြီး ပိုမိုလေးစား လိုက်နာစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (ဇ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ရန်ပုံငွေတစ်ရပ် ထူထောင်ခြင်း၊
- (ဈ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှု တိုးတက်လာစေရေးလုပ်ငန်း စီမံကိန်းများကို သတ်မှတ်ကာလအတွင်း ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ရှိမရှိ စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးခြင်းနှင့်လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများအား ခေတ်ကာလနှင့် ကိုက်ညီစေရန် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း၊
- (ည) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးလုပ်ငန်း စီမံကိန်းများအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သည့်နည်းပညာဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ ရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဋ) ဝန်ကြီးဌာနများက ဆောင်ရွက်သည့် ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အစီအစဉ်များ၊ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သည့် ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အစီအစဉ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းကွပ်ကဲခြင်း၊
- (ဌ) မော်တော်ယာဉ်ကြောင့်ဖြစ်သော ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုအား လျော့နည်းကျဆင်းစေရေးနှင့် ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့မှုလျော့ချရေး စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဍ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စာတမ်းပြုစုခြင်း၊ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းနှင့် သုတေသနပြုခြင်းတို့အတွက် လိုအပ်သည့် မူဝါဒများ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်များချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဎ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးကောင်စီများ၏ ရန်ပုံငွေသုံးစွဲမှုအား ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊
- (ဏ) ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော ကုန်ပစ္စည်းများကို အန္တရာယ်ကင်းစွာ သယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်ရန် အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (တ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာတင်ပြခြင်း၊

၆။ အမျိုးသားကောင်စီသည်-

- (က) လိုအပ်သော ဆပ်ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်း၍ ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေတွင် နေပြည်တော် ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များတွင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်စေလျက် သင့်လျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်များက အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်သည့် ဒေသဆိုင်ရာ ကောင်စီများကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ရမည်။
- (ဂ) ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ ဖွဲ့စည်းသော ဒေသဆိုင်ရာ ကောင်စီကို လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်း နိုင်သည်။

၇။ ဒေသဆိုင်ရာကောင်စီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

- (က) အမျိုးသားကောင်စီက ချမှတ်ပေးသည့် ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ခ) အမျိုးသား ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေတွင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ချမှတ်ပေးထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အစိုးရဌာန၊ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ထိရောက်အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊
- (ဂ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် အခက်အခဲများ၊ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများကို အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့်အမျိုးသားကောင်စီသို့ သတ်မှတ် ကာလအလိုက် အစီရင်ခံစာများ ပြုစုတင်ပြခြင်း၊
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရန်ပုံငွေ စနစ်တကျသုံးစွဲရေးနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်း အမြစ်များရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရန်ပုံငွေ လက်ခံရယူခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့အား လိုအပ်သလို တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊
- (စ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်သည် နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုတို့အတွက် အဟန့်အတားဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးမှ သိရှိပြီး ပိုမိုလေးစား လိုက်နာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဆ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ရန်ပုံငွေ တစ်ရပ် ထူထောင်ခြင်း၊
- (ဇ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှုတိုးတက်လာစေရေး လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများကို သတ်မှတ်ကာလအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ရှိမရှိ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း၊
- (ဈ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးလုပ်ငန်းစီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သည့်နည်းပညာဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်၍ အကောင်အထည်ဖော်မှုအား အမျိုးသားကောင်စီသို့ တင်ပြခြင်း၊
- (ည) မော်တော်ယာဉ်ကြောင့်ဖြစ်သော ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုအား လျော့နည်းကျဆင်းစေရေးနှင့် ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့မှုလျော့ချရေး စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဋ) ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စာတမ်းပြုစုခြင်း၊ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းနှင့် သုတေသနပြုခြင်းတို့အတွက် ဒေသအလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (၄) အမျိုးသားကောင်စီက ချမှတ်ပေးသည့် ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူ့လူထုအား အသိပညာပေးမည့် နည်းလမ်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အစီအမံများကို အောင်မြင်အောင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၅) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဒေသအလိုက်ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအခြေအနေ များအရ ချမှတ်သည့်လုပ်ငန်းများ၊ မော်တော်ယာဉ်ကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု လျော့နည်းရေးကိစ္စရပ်များနှင့် ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့မှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၈။ ဒေသဆိုင်ရာကောင်စီသည် ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်အလိုက် ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်း၍ ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။ ယင်းသို့ လုပ်ငန်းတာဝန်များ သတ်မှတ်ရာတွင် ဒေသဆိုင်ရာကောင်စီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်အညီ သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။

အခန်း (၄)

ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၉။ ဝန်ကြီးဌာနသည် အောက်ပါကိစ္စရပ်များကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) ပြည်တွင်း၌အသုံးပြုသည့် မော်တော်ယာဉ်များ သွားလာခွင့်ရှိသည့် နေရာဒေသတို့ကို သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ကန့်သတ်ခြင်း။
- (ခ) နိုင်ငံအချင်းချင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံဖြတ်ကျော် ခရီးသည်နှင့် ကုန်စည်ပို့ဆောင်သွားလာခြင်း နှင့် သက်ဆိုင်သော ကုန်းလမ်းဖြင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းဆိုင်ရာ လိုက်နာရမည့်အချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း။

၁၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည် -

- (က) မော်တော်ယာဉ် မတော်တဆထိခိုက်မှု အန္တရာယ်များ၊ မော်တော်ယာဉ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုများ၊ ယာဉ်ကြောကြပ်တည်းမှုများ လျော့နည်းကျဆင်းလာ စေရေးနှင့် ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးတို့အတွက် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း၊ လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များချမှတ်ခြင်း တို့ကိုဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ခ) ယာဉ်အန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားကောင်စီသို့ လိုအပ်သော မူဝါဒများ၊ စည်းကမ်းချက်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များချမှတ်နိုင်ရေး အကြံပြုခြင်းများ ဆောင်ရွက် ရမည်။

၁၁။ ဝန်ကြီးဌာနသည် မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ အခကြေးငွေနှင့် ဒဏ်ကြေးငွေများ၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်၊ ယာဉ်အကူ လိုင်စင်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ယာဉ်မောင်းနှင့်ခွင့်လက်မှတ်နှင့် ယာယီ ယာဉ်မောင်းနှင့်ခွင့် လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ အခကြေးငွေနှင့်ဒဏ်ကြေးငွေများ၊ လုပ်ငန်းလိုင်စင်

ဆိုင်ရာအခကြေးငွေနှင့် ဒဏ်ကြေးငွေများ၊ မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးခြင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက ကောက်ခံရရှိသော သတ်မှတ်ယာဉ်စစ်ဆေးခများထဲမှ ဦးစီးဌာနသို့ ပေးသွင်းစေရမည့် အခကြေးငွေများနှင့် ဒဏ်ကြေးငွေများ၊ ဤဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ သတ်မှတ်ကောက်ခံမည့် မော်တော်ယာဉ် စီမံခန့်ခွဲခြင်းဆိုင်ရာ အခကြေးငွေများနှင့် ဒဏ်ကြေးငွေများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ သတ်မှတ်ခြင်း၊ လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

၁၂။ ဝန်ကြီးဌာနသည် -

- (က) အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ အများပြည်သူအကျိုးငှာ မည်သည့်မော်တော်ယာဉ်ကိုမဆို မှတ်ပုံတင်ရာတွင် မှတ်ပုံတင်ခ၊ ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာနှင့် ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ဆိုင်ရာ အခြားအခကြေးငွေတို့ပေးဆောင်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။
- (ခ) မော်တော်ယာဉ် အသုံးပြုနိုင်မည့်သက်တမ်းကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (ဂ) မော်တော်ယာဉ်များ ကနဦးမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ၊ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များကို အတည်ပြုထုတ်ပြန်ရမည်။

၁၃။ ဝန်ကြီးဌာနသည် -

- (က) မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းကို စစ်ဆေးရန် မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့ကို သဘောတူစာချုပ်ချုပ်ဆို၍ စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ပြီး တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။
- (ခ) မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့အနေဖြင့် မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးခြင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများအပေါ် စစ်ဆေးခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း၊ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးစီးဌာနက ပေးချေရမည့် ဝန်ဆောင်ခကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။ ယင်းအဖွဲ့၏ သက်တမ်းကာလတို့ကိုလည်း သတ်မှတ်ရမည်။

အခန်း(၅)

ဦးစီးဌာန၏လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၁၄။ ဦးစီးဌာန၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

- (က) မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများနှင့် စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ခ) မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများနှင့် စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဂ) ပြည်တွင်းသို့ ဝင်ထွက်သွားလာမည့် သို့မဟုတ် ဖြတ်သန်းသွားလာမည့် ပြည်ပ မှတ်ပုံတင် မော်တော်ယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ပသို့ ဝင်ထွက်သွားလာမည့် သို့မဟုတ် ဖြတ်သန်းသွားလာမည့် ပြည်တွင်းမှတ်ပုံတင် မော်တော်ယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း နိုင်ငံတကာနှင့်ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (ဃ) ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံက လက်ခံကျင့်သုံးနိုင်သည့် နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသတွင်း နိုင်ငံများမှ ထုတ်ပေးသော ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကို အသိအမှတ်ပြု မောင်းနှင်ခွင့်ပြုခြင်း။
- (င) မော်တော်ယာဉ်များကနဦး မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ၊ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များကို သတ်မှတ်၍ ဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှင့် သက်တမ်းတိုး မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စံချိန်စံညွှန်းများ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (စ) မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ငန်းလိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် သက်တမ်းတိုးခြင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်း၊
- (ဆ) ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသည့် မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့၏ မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများအပေါ် စစ်ဆေးခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း၊ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပေးချေရမည့် ဝန်ဆောင်ခကို ပေးချေခြင်း၊
- (ဇ) ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်နှင့် ယာဉ်အကူ လိုင်စင်လျှောက်ထားမှုကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ထုတ်ပေးခြင်း၊ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်း၊ သက်တမ်းသတ်မှတ်ခြင်း၊ သက်တမ်းတိုးခြင်း၊ မောင်းနှင်ခွင့်နှင့် သုံးစွဲခွင့်ဆိုင်ရာစည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဈ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ယာဉ်မောင်းနှင်ခွင့်လက်မှတ်နှင့် ယာယီယာဉ်မောင်းနှင်ခွင့် လက်မှတ်အသစ်ထုတ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ည) မော်တော်ယာဉ်မောင်း သင်တန်းကျောင်းလုပ်ငန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ငန်းလိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် သက်တမ်းတိုးခြင်းဆိုင်ရာစည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်း၊
- (ဋ) ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊ ပညာပေးလှုံ့ဆော်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဌ) လမ်းညွှန်း၊ လမ်းအမှတ်အသားနှင့် အချက်ပြများ သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဍ) အများပြည်သူဆိုင်ရာလမ်းများတွင် ယာဉ်သွားလာမှုအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအတွက် လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးစိစစ်အကဲဖြတ်လုပ်ငန်းစဉ် (Road Safety Audit) များ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဎ) အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာတွင် ဆောင်ရွက်သည့် တည်ဆောက်မှုလုပ်ငန်းများအပေါ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ဆဲကာလတွင်ဖြစ်စေ၊ ဆောက်လုပ်ဆဲကာလတွင်ဖြစ်စေ၊ အသုံးပြုနေသည့် ကာလတွင်ဖြစ်စေ ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအတွက် အကြံပြုချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသို့ ပေးပို့ခြင်း၊
- (ဏ) ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့မှုမဖြစ်ပွားစေရန်နှင့် ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် အဆင့်မြင့်နည်းပညာများ အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံ

ရဲတပ်ဖွဲ့၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကြံဉာဏ်များ ရယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (တ) ယာဉ်မတော်တဆမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း၊ ယာဉ်မတော်တဆမှုများ လျော့နည်းစေရန် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ထ) ယာဉ်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သော ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပညာပေးလှူဆောင်ခြင်း၊ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဒ) အများပြည်သူသုံးလမ်းပေါ်တွင် သွားလာနေသည့် မော်တော်ယာဉ်များ အန္တရာယ် ကင်းရှင်းစွာ သွားလာနိုင်ရေးအတွက် အမြန်နှုန်းသတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ဓ) မော်တော်ယာဉ်၏ မှတ်ပုံတင်သက်တမ်းကာလ သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် မော်တော်ယာဉ် သက်တမ်းတိုး မှတ်ပုံတင်ပေးခြင်း၊
- (န) မော်တော်ယာဉ်မတော်တဆမှုများဖြစ်ပေါ်ရသည့် အကြောင်းရင်းများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် အလားတူ မတော်တဆမှုများဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိနိုင်စေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများသို့ အကြံပြုခြင်း။

အခန်း(၆)

မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ခြင်း

၁၅။ ဦးစီးဌာနသည် -

- (က) ဦးစီးဌာနရှိ အရာရှိများထဲမှ သင့်လျော်သော အရာရှိများကို ဦးစီးဌာန မှတ်ပုံတင်အရာရှိ အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ ခရိုင်နှင့်မြို့နယ် ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနရှိ အရာရှိများထဲမှ သင့်လျော်သော အရာရှိများကို ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိ အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

၁၆။ ဦးစီးဌာနသည်-

- (က) မော်တော်ယာဉ် ယာယီမှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် ကနဦးမှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန် ဦးစီးဌာန မှတ်ပုံတင်အရာရှိများကို တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။ သို့ရာတွင် လိုအပ်ပါက သင့်လျော်သည့် ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိများကိုလည်း တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။
- (ခ) ပြည်ပနိုင်ငံများတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော မော်တော်ယာဉ်များ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ခေတ္တ ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် ခေတ္တဖြတ်သန်းသွားလာခြင်းအတွက် ယာယီမှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် သင့်လျော်သော မှတ်ပုံတင်အရာရှိများအား တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။

- (ဂ) ပြန်လည်တင်ပို့ရန် ရည်ရွယ်၍ပြည်ပနိုင်ငံများမှ ယာယီတင်သွင်းလာသော မော်တော်ယာဉ်များကို သတ်မှတ်ကာလအတွင်း အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် ယာယီမှတ်ပုံတင်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် သင့်လျော်သော မှတ်ပုံတင်အရာရှိများအား တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။
- (ဃ) စည်းကမ်းချက်များသတ်မှတ်၍ သက်တမ်းတိုး မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခြားလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိများအား တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။

၁၇။ မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်သည် မော်တော်ယာဉ်ကို သက်ဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိထံတွင် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်ရမည်။

၁၈။ မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်သည်-

- (က) မော်တော်ယာဉ်ကို အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ မောင်းနှင်နိုင်ရန် ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသော စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းပြုပြင် ထားရှိရမည်။
- (ခ) အောက်ပါ အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်နှင့် ငြိစွန်းသော မော်တော်ယာဉ်ကို မှတ်ပုံတင်ခွင့် မရှိစေရ-
 - (၁) စက်ချို့ယွင်းပျက်စီးနေခြင်း၊
 - (၂) ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ သတ်မှတ်ထားသော စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် မညီညွတ်ခြင်း၊
 - (၃) နည်းဥပဒေများပါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် မညီညွတ်ခြင်း၊
 - (၄) မော်တော်ယာဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယခင်က မှတ်ပုံတင်ခဲ့ဖူးကြောင်းဖော်ပြရန် ပျက်ကွက်ခြင်း။

၁၉။ (က) မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်သည် မော်တော်ယာဉ်ကို ယာယီမှတ်ပုံတင်ခြင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် သက်ဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိထံ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

(ခ) သက်ဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် ပုဒ်မခွဲ (က) အရ လျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီး သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ညီညွတ်ပါက မော်တော်ယာဉ်ကို အချိန်ကာလနှင့်နေရာ အပိုင်းအခြား သတ်မှတ်၍ ယာယီမှတ်ပုံတင်ပေးနိုင်သည်။

၂၀။ သက်ဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် မော်တော်ယာဉ် ကနဦးမှတ်ပုံတင်ရန် လျှောက်ထားချက်များကို စိစစ်ပြီး သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်ရန်ခွင့်ပြုခြင်း၊ ပြန်လည်ပြုပြင်စေရန် ညွှန်ကြားခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

၂၁။ ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် သက်တမ်းတိုးမှတ်ပုံတင်ခြင်းဆောင်ရွက်ရန် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြားလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် လျှောက်ထားချက်များကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စိစစ်ပြီး-

- (က) ခွင့်ပြုခြင်း၊ ပြန်လည်ပြုပြင်စေရန် ညွှန်ကြားခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။
- (ခ) သီးခြားသတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့် အကျုံးဝင်သည့် ကိစ္စရပ်များတွင် ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်ရန် ဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရမည်။

(ဂ) အောက်ပါ အကြောင်းကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ပေါ်ပေါက်ပါက မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ဖျက်သိမ်းခြင်းပြုရန် သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် ဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရမည်-

- (၁) အများပြည်သူကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေနိုင်သော ချို့ယွင်းချက်တစ်ခုခုကို မော်တော်ယာဉ်တွင် စစ်ဆေးတွေ့ရှိခြင်း၊
- (၂) ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ မော်တော်ယာဉ်၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည့် ရုပ်သဏ္ဍာန်၊ ကိုယ်ထည်၊ ဘောင်၊ ဝင်ရိုးနှင့် မောင်းနှင်တံ အထိုင်စနစ်တို့ကို ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်း။
- (၃) အခါအားလျော်စွာ ထုတ်ပြန်ထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရေး ထပ်မံစိစစ်ရန် ကိစ္စရပ်များစစ်ဆေးတွေ့ရှိခြင်း။

၂၂။ ဦးစီးဌာနမှတ်ပုံတင် အရာရှိသည်-

- (က) ပုဒ်မ ၂၁၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ တင်ပြချက်ကို စိစစ်ပြီး သီးခြားသတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက် များနှင့် အကျုံးဝင်သည့် ကိစ္စရပ်များတွင် ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။
- (ခ) ပုဒ်မ ၂၁၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) အရ တင်ပြချက်ကို စိစစ်ပြီးသတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက် များနှင့် ညီညွတ်ခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ရှိပါက ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ဖျက်သိမ်းခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၂၃။ ဦးစီးဌာနသည် မော်တော်ယာဉ်ကိုယ်ထည်တည်ဆောက်မှု ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်ဝန်တင်အား ပေါ်မူတည်၍ မော်တော်ယာဉ် အမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်။

၂၄။ မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံး မော်တော်ယာဉ်ကို အငှားယာဉ်အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိထံ လျှောက်ထားရမည်။

၂၅။ မော်တော်ယာဉ်ကို လွှဲပြောင်းပိုင်ဆိုင်သူ သို့မဟုတ် အမွေဆက်ခံခွင့်ရရှိသူအပါအဝင် တစ်နည်းနည်းဖြင့် မော်တော်ယာဉ်ကို တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ ထိုသူတစ်ဦးဦးမှာ အရွယ်မရောက်သေးသူ ဖြစ်လျှင် အဆိုပါအရွယ်မရောက်သေးသူ၏ အုပ်ထိန်းသူသည်လည်းကောင်း သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်း နှင့်အညီ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် သက်ဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိထံ လျှောက်ထားရမည်။

၂၆။ မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ထားသူသည် နေရပ်လိပ်စာ ပြောင်းလဲသည့်အခါတိုင်း ပြောင်းလဲ သည့် နေရပ်လိပ်စာကို မှတ်တမ်းတင်ရန် သက်ဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်အရာရှိထံသို့ အကြောင်းကြား ရမည်။

၂၇။ (က) ပုဒ်မ ၂၄ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၂၉၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ ကိစ္စရပ်တစ်ခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လွှဲအပ် ထားသည့် ယာဉ်စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ တင်ပြချက်အပေါ် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စိစစ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိကခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်တွင်

ခွင့်ပြု၍မရနိုင်သော အစိတ်အပိုင်းနှင့် အချက်အလက်များ ပြောင်းလဲထားကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိပါက ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

- (ခ) မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယာဉ်စစ်ဆေးရန် လိုအပ်သော ကိစ္စရပ်များအတွက် လွှဲအပ်ထားသည့် ယာဉ်စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ တင်ပြချက်အပေါ် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စိစစ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်အရာရှိက ခွင့်ပြုခြင်း၊ ငြင်းပယ်ခြင်း သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်တွင်ခွင့်ပြု၍ မရနိုင်သော အစိတ်အပိုင်းနှင့်အချက်အလက်များ ပြောင်းလဲထားကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိပါက ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

၂၈။ မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ထားသူသည် မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်သက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ သက်တမ်းတိုး မှတ်ပုံတင်ပေးရန် သက်ဆိုင်သည့် ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိထံ သတ်မှတ်ကာလအတွင်း လျှောက်ထားရမည်ဖြစ်ပြီး မှတ်ပုံတင်သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးမှ လျှောက်ထားပါက ဝန်ကြီးဌာနက ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် သတ်မှတ်သည့် ဒဏ်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်ရမည်။

၂၉။ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသူသည်-

- (က) မော်တော်ယာဉ်တွင် ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်းများဆောင်ရွက်လိုပါက သက်ဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်အရာရှိထံ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် လျှောက်ထားရမည်။
- (ခ) မှတ်ပုံတင်အရာရှိ၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ပုဒ်မ ၃၁၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ ကိစ္စရပ်များမှ အပ မော်တော်ယာဉ်ကို ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်းများပြုလုပ်ပါက သတ်မှတ်ချက်များနှင့် အညီ ဝန်ကြီးဌာနက ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် သတ်မှတ်သည့် ဒဏ်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်ရမည်။

၃၀။ သက်ဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် အောက်ပါအကြောင်းကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ပေါ်ပေါက်လာပါက မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ယာယီရပ်ဆိုင်းနိုင်သည်-

- (က) မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ထားသူကို ဆင့်ခေါ်ရာတွင် ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲလာရောက်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း။
- (ခ) သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးက သတ်မှတ်ချက် များနှင့်အညီ ခိုင်လုံသော အထောက်အထားဖြင့် ကန့်ကွက်လာခြင်း၊
- (ဂ) တစ်ဦးတစ်ယောက်က မော်တော်ယာဉ်သည် ယာဉ်အန္တရာယ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ရှိကြောင်း ခိုင်လုံသောအထောက်အထားဖြင့် ကန့်ကွက်လာခြင်း။

၃၁။ (က) ဦးစီးဌာနမှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် အောက်ပါအကြောင်းကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ဖြစ်ပွားလျှင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ဖျက်သိမ်း ရမည်-

- (၁) မော်တော်ယာဉ်ကို အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ မောင်းနှင်ရန် ပြန်လည်ပြင်ဆင်၍ မရနိုင် သည်အထိ ပျက်စီးခြင်း၊
- (၂) မော်တော်ယာဉ်ကို မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပသို့ အပြီးအပိုင်ယူဆောင်သွားခြင်း၊

- (၃) မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက် ပုဒ်မ ၂၈ အရ သက်တမ်းတိုး မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆောင်ရွက်ရန် တစ်ဆက်တည်း ၅ နှစ် ပျက်ကွက်ခြင်း၊
- (၄) မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ဖျက်သိမ်းပေးရန် မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင် ထားသူက အထောက်အထား ခိုင်လုံစွာဖြင့် လျှောက်ထားခြင်း။
- (ခ) ဦးစီးဌာန မှတ်ပုံတင်အရာရှိသည် မော်တော်ယာဉ် အဓိက အစိတ်အပိုင်းများနှင့် အခြား အချက်အလက်များ ပြောင်းလဲခြင်းတွင် ခွင့်ပြု၍မရနိုင်သော အစိတ်အပိုင်းနှင့် အချက်အလက် ပြောင်းလဲခြင်းများ စစ်ဆေးတွေ့ရှိပါက ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းခြင်းပြုရမည်။

အခန်း(၇)

ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်နှင့် ယာဉ်အကူ လိုင်စင်များ

၃၂။ ဦးစီးဌာနသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာယာဉ်မောင်းနှင့် လက်မှတ်နှင့် ယာယီယာဉ်မောင်းနှင့်လက်မှတ် အသစ်ထုတ်ပေးခြင်း၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်နှင့် ယာဉ်အကူလိုင်စင်တို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသစ် ထုတ်ပေးခြင်း၊ သက်တမ်းတိုးခြင်းနှင့် လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ အခြားလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရန် မိမိဌာန၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ၊ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ ခရိုင်နှင့်မြို့နယ် ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနမှ သင့်လျော်သော အရာရှိများအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူ အရာရှိများအဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရမည်။

၃၃။ ဦးစီးဌာနသည် မောင်းနှင်ခွင့်ရှိသည့် မော်တော်ယာဉ်အမျိုးအစားအလိုက် ယာဉ်မောင်း လိုင်စင် အမျိုးအစားများကို သတ်မှတ်ရမည်။

၃၄။ (က) ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် ယာဉ်အကူလိုင်စင်ရရှိလိုသူသည် သက်ဆိုင်ရာ လိုင်စင် ထုတ်ပေးသူအရာရှိထံ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လျှောက်ထားရမည်။

(ခ) ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် ယာဉ်အကူလိုင်စင် သက်တမ်းတိုးလိုသူသည် သက်ဆိုင်ရာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိထံ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လျှောက်ထားရမည်။

၃၅။ သက်ဆိုင်ရာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိသည်-

- (က) ပုဒ်မ ၃၄၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ လျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီး -
 - (၁) သတ်မှတ်ချက်များနှင့်ညီညွတ်၍ စစ်ဆေးမှုအောင်မြင်ပါက ယာဉ်မောင်း လိုင်စင် သို့မဟုတ် ယာဉ်အကူလိုင်စင်ကို ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသည့် သက်တမ်းအတိုင်း သတ်မှတ်၍ ထုတ်ပေးရမည်။
 - (၂) အောက်ပါအကြောင်းကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ပေါ်ပေါက်ပါက ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် ယာဉ်အကူလိုင်စင် ထုတ်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကာလသတ်မှတ်၍ ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်းပြုနိုင်သည် -

- (ကက) လုံခြုံစိတ်ချရပြီး အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ မော်တော်ယာဉ်မောင်းနှင်နိုင်စွမ်း သို့မဟုတ် ယာဉ်အကူအဖြစ် ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းမရှိသော ရောဂါ သို့မဟုတ် မသန်စွမ်းမှု တစ်ခုခုဖြစ်နေခြင်း၊
- (ခခ) စိတ်ကျန်းမာကြံ့ခိုင်မှု မရှိခြင်း၊
- (ဂဂ) ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် ယာဉ်အကူလိုင်စင်ထုတ်ပေးရန် သတ်မှတ် ထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိခြင်း၊
- (ဃဃ) ရာဇသတ်ကြီးပါ ယာဉ်မတော်တဆ ထိခိုက်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရသူဖြစ်ခြင်း။

(ခ) ပုဒ်မ ၃၄၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ လျှောက်ထားချက်ကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စိစစ်ပြီး သက်တမ်းတိုးပေးခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

၃၆။ သက်ဆိုင်ရာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိသည် ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ရရှိသူက အောက်ပါ အကြောင်း ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ် ပေါ်ပေါက်ကြောင်းတွေ့ရှိပါက ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကို ကာလသတ်မှတ်၍ ယာယီရုပ်ဆိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းခြင်းပြုနိုင်သည်-

- (က) ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ၊ နည်းဥပဒေများပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရသူဖြစ်ခြင်း၊
- (ခ) တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ယာဉ်မတော်တဆမှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း ခံရသူဖြစ်ခြင်း၊
- (ဂ) ယာဉ်မတော်တဆမှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်အရ ပြစ်ချက်ဟောင်းမှတ်တမ်းရှိသည့် အပြင် ထိုသူ၏ မော်တော်ယာဉ်မောင်းနှင်ခြင်းမှာ အများပြည်သူတို့အား ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေနိုင်သည့် မောင်းနှင်မှုဖြစ်ခြင်း။

၃၇။ သက်ဆိုင်ရာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိနှင့် ရဲအရာရှိတို့သည် ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ရရှိသူက ဤဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ တည်ဆဲ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ယာဉ်မတော်တဆမှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင်သော်လည်းကောင်း ထိုသူကိုကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုအတွက် အမှတ်ပေး၍ အပြစ်ပေး အရေးယူသည့်စနစ် (Demerit Point System) ကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

၃၈။ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် အမျိုးအစားတစ်ခုမှ အခြားအမျိုးအစားတစ်ခုသို့ ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထားခြင်းတွင် သက်ဆိုင်ရာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိသည် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စစ်ဆေး၍ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် ပြောင်းလဲထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

၃၉။ ဦးစီးဌာန၏ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ယာဉ်မောင်းနှင်ခွင့် လက်မှတ် လျှောက်ထားခြင်းကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စိစစ်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ယာဉ်မောင်းနှင်ခွင့် လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ထုတ်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

၄၀။ သက်ဆိုင်ရာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိသည် ပြည်ပမှ ထုတ်ပေးသော ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် တင်ပြ၍ ပြည်တွင်းတွင် မောင်းနှင်ရန် လျှောက်ထားခြင်းကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စိစစ်ခြင်း သို့မဟုတ် စစ်ဆေးခြင်းပြု၍ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကိုဖြစ်စေ၊ ယာယီယာဉ်မောင်းနှင်ခွင့်လက်မှတ်ကို ဖြစ်စေထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ပြည်ပမှထုတ်ပေးသော ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ဆိုရာတွင်ပုဒ်မ ၁၄၊ ပုဒ်မခွဲ(ဃ) တွင်ပါရှိသော ယာဉ်မောင်း လိုင်စင်ကိုင်ဆောင်သူများက ပြည်တွင်းယာဉ်မောင်း လိုင်စင်ကိုရယူ လိုသည့်အခါ လျှောက်ထားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်း သက်ဆိုင် စေရမည်။

၄၁။ သက်ဆိုင်ရာလိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိသည် ယာဉ်အကူက ဤဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ယာဉ်မတော်တဆမှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင်သော်လည်းကောင်း ၎င်း၏ယာဉ်အကူ လိုင်စင်ကို ကာလသတ်မှတ်၍ ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းခြင်းပြုနိုင်သည်။

၄၂။ သက်ဆိုင်ရာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိသည် ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် ယာဉ်အကူ လိုင်စင် ကိုင်ဆောင်သူက သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်မှုကို မှတ်တမ်းတင်ထားရမည်။ ယင်းမှတ်တမ်းသည် ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် ယာဉ်အကူလိုင်စင် သက်တမ်းတိုးခြင်းနှင့် ယာဉ်မောင်း လိုင်စင်အမျိုးအစားပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထားခြင်း၊ လိုင်စင်ကို ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်းနှင့် ဖျက်သိမ်းခြင်း ကိစ္စတို့တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်အချက်များ ဖြစ်စေရမည်။

**အခန်း(၈)
လုပ်ငန်းလိုင်စင်**

၄၃။ မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်လိုသူသည် ဦးစီးဌာနသို့ သတ်မှတ် ချက်နှင့်အညီ လုပ်ငန်းလိုင်စင် လျှောက်ထားရမည်။

၄၄။ ဦးစီးဌာနသည် -

- (က) ပုဒ်မ ၄၃ အရ လျှောက်ထားချက်ကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စိစစ်ပြီး လုပ်ငန်း လိုင်စင် ထုတ်ပေးရန်ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။
- (ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ခွင့်ပြုပါက သတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းလိုင်စင်ကြေးကို ပေးသွင်း စေပြီး လုပ်ငန်းလိုင်စင်သက်တမ်းနှင့် စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်၍ လျှောက်ထား သူအား လုပ်ငန်းလိုင်စင် ထုတ်ပေးရမည်။

၄၅။ မော်တော်ယာဉ်မောင်းသင်တန်းကျောင်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်လိုသူသည် ဦးစီးဌာနသို့ သတ်မှတ် ချက်နှင့်အညီ လုပ်ငန်းလိုင်စင် လျှောက်ထားရမည်။

၄၆။ ဦးစီးဌာနသည် -

- (က) ပုဒ်မ ၄၅ အရ လျှောက်ထားချက်ကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စိစစ်ပြီး လုပ်ငန်း လိုင်စင်ထုတ်ပေးရန်ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ခွင့်ပြုပါက သတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းလိုင်စင်ကြေးကို ပေးသွင်းစေပြီး လုပ်ငန်းလိုင်စင် သက်တမ်းနှင့်စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ်၍ လျှောက်ထားသူအား လုပ်ငန်းလိုင်စင် ထုတ်ပေးရမည်။

၄၇။ လုပ်ငန်းလိုင်စင် ရရှိသူသည် -

- (က) သတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းလိုင်စင် စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။
- (ခ) ခွင့်ပြုထားသော လုပ်ငန်းလိုင်စင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်အခါ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်လိုပါက လုပ်ငန်းလိုင်စင် သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးရန် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လျှောက်ထားရမည်။

၄၈။ လုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိသူက သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်း တွေ့ရှိပါက ဦးစီးဌာနသည် ထိုသူအား အောက်ပါစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် အရေးယူနိုင်သည်-

- (က) သတိပေးပြီး သတ်မှတ်ထားသော ဒဏ်ကြေးကို ပေးဆောင်စေခြင်း၊
- (ခ) ကာလသတ်မှတ်၍ လုပ်ငန်းလိုင်စင်ကို ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်း၊
- (ဂ) လုပ်ငန်းလိုင်စင်ကို ဖျက်သိမ်းခြင်း။

အခန်း(၉)

အယူခံခြင်း

၄၉။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ ခရိုင်နှင့်မြို့နယ် ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနမှ ဒေသဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင် အရာရှိက ပုဒ်မ ၂၀ ၊ ပုဒ်မ ၂၁၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မ ၂၇ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၃၀ အရ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို မကျေနပ်သူသည် ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနသို့ အယူခံနိုင်သည်။

၅၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနသည် ပုဒ်မ ၄၉ အရ တင်သွင်းသော အယူခံမှုကို စိစစ်ပြီးချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

၅၁။ ပုဒ်မ ၅၀ အရ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ကြောင်းအကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ဦးစီးဌာနသို့ အယူခံနိုင်သည်။

၅၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနမှ မှတ်ပုံတင်အရာရှိက ပုဒ်မ ၂၀၊ ပုဒ်မ ၂၁၊ ပုဒ်မခွဲ(က)၊ ပုဒ်မ ၂၇ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၃၀ အရ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို မကျေနပ်သူသည် ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ဦးစီးဌာနသို့ အယူခံနိုင်သည်။

၅၃။ ဦးစီးဌာနသည် ပုဒ်မ ၅၁ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၅၂ အရ တင်သွင်းသော အယူခံမှုကို စိစစ်ပြီး ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

၅၄။ (က) ဦးစီးဌာနက ပုဒ်မ ၄၄၊ ပုဒ်မခွဲ(က)၊ ပုဒ်မ ၄၆၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မ ၄၈ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၅၃ အရ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို မကျေနပ်သူသည် ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း ဝန်ကြီးဌာနသို့ အယူခံနိုင်သည်။

(ခ) ဦးစီးဌာနမှတ်ပုံတင်အရာရှိက ပုဒ်မ ၂၀၊ ပုဒ်မ ၂၂၊ ပုဒ်မ ၂၇၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မ ၂၉၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)၊ ပုဒ်မ ၃၀ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၃၁ အရ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို မကျေနပ်သူသည် ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံ ရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း ဝန်ကြီးဌာနသို့ အယူခံနိုင်သည်။

(ဂ) ဝန်ကြီးဌာနသည် ပုဒ်မခွဲ (က) သို့မဟုတ် (ခ) အရ တင်သွင်းသော အယူခံမှုကို စိစစ်ပြီး ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

(ဃ) ဝန်ကြီးဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ်ဖြစ်သည်။

၅၅။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်ကုန်းလမ်း ပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနမှ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိက ပုဒ်မ ၃၅၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ပုဒ်မခွဲငယ် (၂)၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ)၊ ပုဒ်မ ၃၆၊ ပုဒ်မ ၃၈၊ ပုဒ်မ ၄၀ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၄၁ အရ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို မကျေနပ်သူသည် ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနသို့ အယူခံနိုင်သည်။

၅၆။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနသည် ပုဒ်မ ၅၅ အရ တင်သွင်းသော အယူခံမှုကို စိစစ်ပြီး ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၅၇။ ပုဒ်မ ၅၆ အရ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်သူသည် ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ဦးစီးဌာနသို့ အယူခံနိုင်သည်။

၅၈။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနမှ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသူအရာရှိက ပုဒ်မ ၃၅၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ်(၂)၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)၊ ပုဒ်မ ၃၆၊ ပုဒ်မ ၃၈၊ ပုဒ်မ ၄၀ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၄၁ အရချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို မကျေနပ်သူသည် ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ဦးစီးဌာနသို့ အယူခံနိုင်သည်။

၅၉။ ဦးစီးဌာနသည် ပုဒ်မ ၅၇ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၅၈ အရ တင်သွင်းသော အယူခံမှုကို စိစစ်ပြီး ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

၆၀။ (က) ဦးစီးဌာန၏ လိုင်စင် ထုတ်ပေးသူ အရာရှိက ပုဒ်မ ၃၅၊ ပုဒ်မခွဲ(က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ်(၂)၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)၊ ပုဒ်မ ၃၆၊ ပုဒ်မ ၃၈၊ ပုဒ်မ ၃၉၊ ပုဒ်မ ၄၀ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၄၁ အရ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅၉ အရ ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဖြစ်စေ မကျေနပ်သူသည် ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း ဝန်ကြီးဌာနသို့ အယူခံနိုင်သည်။

(ခ) ဝန်ကြီးဌာနသည် ပုဒ်မခွဲ (က) အရ တင်သွင်းသော အယူခံမှုကိုစိစစ်ပြီး ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုအတည်ပြုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

(ဂ) ဝန်ကြီးဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ် ဖြစ်သည်။

အခန်း(၁၀)

လျော်ကြေးငွေပေးဆောင်ခြင်း

၆၁။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက မော်တော်ယာဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှု တစ်ခုခုကြောင့် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၇၉၊ ၃၃၇၊ ၃၃၈ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၃၀၄-က အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရပြီး ယင်း၏ပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုကြောင့် ပစ္စည်းတစ်ခုခုပျက်စီးဆုံးရှုံးပါက တရားရုံးသည် -

(က) အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းပိုင်ပစ္စည်းမှအပ အခြားပစ္စည်းတစ်ခုခု ပျက်စီးလျှင် ပစ္စည်း ပိုင်ရှင်နှင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ နှစ်ဖက်သဘောတူညီမှုမရပါက အဆိုပါပစ္စည်းကို ပြုပြင်ရန် သို့မဟုတ် အစားထိုးရန် လုံလောက်သည့် လျော်ကြေးငွေပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

(ခ) အစိုးရဌာနပိုင်ပစ္စည်းတစ်ခုခုပျက်စီးလျှင် အဆိုပါ ပစ္စည်းကို ပြုပြင်ရန် သို့မဟုတ် အစားထိုးရန် လုံလောက်သည့် လျော်ကြေးငွေပေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ ချမှတ်သည့် လျော်ကြေးငွေကိုပေးရန် ပျက်ကွက်လျှင် အဆိုပါ လျော်ကြေးငွေကို အခွန်မပြေ ကျန်ငွေဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ အရကောက်ခံရမည်။

၆၂။ ပုဒ်မ ၆၁ အရ ချမှတ်သည့် အမိန့်သည် နစ်နာသူက တရားမမှုစွဲဆိုခွင့်ကို ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိစေရ။

အခန်း(၁၁)

စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် အရေးယူခြင်း

၆၃။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ဤဥပဒေ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်သူအား စစ်ဆေးအရေးယူရန် ဦးစီးဌာနကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဦးစီးဌာနမှ သင့်လျော်သည့် အရာရှိတစ်ဦးဦးကိုသော်လည်းကောင်း တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။

- ၆၄။ (က) ရဲဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားသည့် ရဲအရာရှိ သို့မဟုတ် အဆိုပါ ရဲအရာရှိက ၎င်းကိုယ်စား တာဝန်ပေးအပ်ထားသော ရဲဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားသည့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးသည် အောက်ပါ အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မော်တော်ယာဉ်မောင်းနှင်သူအား ဝရမ်းမပါဘဲ ဖမ်းဆီးနိုင်သည်-
 - (၁) သတ်မှတ်ထားသောပမာဏထက်ပိုပြီး အရက်သေစာ သောက်စားမှုးယစ်၍ မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်း၊
 - (၂) မူးယစ်ဆေးဝါး သို့မဟုတ် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများသုံးစွဲ၍ မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်း၊
 - (၃) ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည်အထိ မော်တော်ယာဉ်ကို မဆင်မခြင် သို့မဟုတ် အရှိန်ပြင်းစွာ သို့မဟုတ် ပေါ့လျော့စွာ မောင်းနှင်ခြင်း၊
 - (၄) ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်း။
 - (ခ) ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) အရ ဖမ်းဆီးခံရသည့် သူတစ်ဦးဦးကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း စစ်ဆေးပြီး အချုပ်မှလွတ်ရမည်။
 - (ဂ) ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၂)၊ (၃) နှင့် (၄) တို့ပါ အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖမ်းဆီးခံရသည့်သူ တစ်ဦးဦးကို သက်ဆိုင်ရာတည်ဆဲဥပဒေအရ အရေးယူရမည်။
- ၆၅။ (က) ရဲဝတ်စုံ ဝတ်ဆင်ထားသည့် ရဲအရာရှိ သို့မဟုတ် အဆိုပါရဲအရာရှိက ၎င်းကိုယ်စား တာဝန်ပေးအပ်ထားသော ရဲဝတ်စုံ ဝတ်ဆင်ထားသည့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးသည် အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကို ဝရမ်းမပါဘဲ ဖမ်းဆီးနိုင်သည်-
 - (၁) ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုနှင့် စွပ်စွဲခံရသောကြောင့် အမည်နှင့် နေရပ်လိပ်စာ မေးမြန်းသည့်အခါ ဖြေကြားရန် ငြင်းဆိုသူ သို့မဟုတ် ဖြေကြားသော အမည်နှင့် နေရပ်လိပ်စာသည် မှန်ကန်ခြင်းမရှိဟု ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိသူ၊
 - (၂) ဤဥပဒေပါပြစ်မှု သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေများပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုတွင် ပါဝင်သက်ဆိုင်၍ သို့မဟုတ် ပါဝင်သက်ဆိုင်သည်ဟု သင်္ကာမကင်းဖွယ်ရာ အကြောင်းရှိ၍ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်မည် သို့မဟုတ် သမ္မန်စာချမှတ်ခြင်း မခံရအောင် အခြားနည်းရှောင်ရှားနေမည်ဟု ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိသူ။
- (ခ) ရဲအရာရှိ သို့မဟုတ် အဆိုပါ ရဲအရာရှိက ၎င်းကိုယ်စား တာဝန်ပေးအပ်ထားသော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးသည် မော်တော်ယာဉ်မောင်းနှင်သူအား ဝရမ်းမပါဘဲ ဖမ်းဆီးလျှင် မော်တော်ယာဉ်ကို လုံခြုံစွာ ယာယီထိန်းသိမ်းထားရန် လိုအပ်ပါက မိမိသင့်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသည့်အတိုင်း အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်သည် သို့မဟုတ် အရေးယူဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် မော်တော်ယာဉ်ကို ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရန် လိုအပ်ပါက ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၆၆။ (က) ရဲအရာရှိ သို့မဟုတ် အဆိုပါ ရဲအရာရှိက ၎င်းကိုယ်စားတာဝန်ပေးအပ်ထားသော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာနကတာဝန်ပေးအပ်သည့် ဦးစီးဌာနမှ အရာရှိသည် ဤဥပဒေ

သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သည့် ယာဉ်မောင်းသူ လက်ရှိထားသော ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် စာတမ်းအမှတ်အသားများကို သိမ်းယူနိုင်သည်။
ယင်းသို့သိမ်းယူလျှင် သိမ်းယူထားကြောင်း အထောက်အထား ထုတ်ပေးရမည်။

(ခ) ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် သိမ်းယူထားကြောင်း အထောက်အထားဖြင့် မော်တော်ယာဉ်ကို နေထိုင်ရာဥပစာသို့ ပြန်လည်ယူဆောင်ရန်အတွက်သာ ယာဉ်မောင်းနှင့်ခွင့်ရှိသည်။

၆၇။ ရဲအရာရှိ သို့မဟုတ် အဆိုပါရဲအရာရှိက ၎င်းကိုယ်စား တာဝန်ပေးအပ်ထားသော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးက ဖြစ်စေ၊ ဝန်ကြီးဌာနက တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် ဦးစီးဌာနမှ အရာရှိကဖြစ်စေ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင် သက်သေခံလက်မှတ်၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်၊ ယာဉ်အကူလိုင်စင်၊ မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးချက်သက်သေခံ လက်မှတ်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ယာဉ်မောင်းနှင့်ခွင့်လက်မှတ်၊ ယာယီယာဉ်မောင်းနှင့်ခွင့်လက်မှတ်၊ မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်နံပါတ်ပြားများကို စစ်ဆေးရာတွင် ယင်းလိုင်စင်နှင့် လက်မှတ်များမှာ အစစ်အမှန်မဟုတ်ကြောင်း ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိလျှင် အဆိုပါသက်သေခံ အထောက်အထားများကို သိမ်းယူပြီးတည်ဆဲ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ဆက်လက်အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၆၈။ ရဲအရာရှိ သို့မဟုတ် အဆိုပါရဲအရာရှိက ၎င်းကိုယ်စား တာဝန်ပေးအပ်ထားသော ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ဦးစီးဌာနမှ အရာရှိသည် သီးခြားခွင့်ပြုထားသောနေရာမှအပ အများပြည်သူဆိုင်ရာ နေရာအပါအဝင် မည်သည့်နေရာတွင်မဆို အောက်ပါမော်တော်ယာဉ်အား စစ်ဆေးတွေ့ရှိလျှင် ယင်း မော်တော်ယာဉ်ကို ယာယီထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အနီးဆုံးရဲစခန်းတွင် အပ်နှံရမည်-

- (က) မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသော မော်တော်ယာဉ်၊
- (ခ) မှတ်ပုံတင်ဖျက်သိမ်းထားပြီးသော မော်တော်ယာဉ်။

အခန်း(၁၂)

**ရန်ပုံငွေထူထောင်ခြင်း၊ လက်ခံရယူခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း၊
ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း**

၆၉။ အမျိုးသားကောင်စီသည် ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအတွက် ထိရောက်အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ရန်ပုံငွေကို အောက်ပါရငွေများဖြင့် ထူထောင်ရမည်-

- (က) ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ထည့်ဝင်ငွေ၊
- (ခ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပ စေတနာရှင်များ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ပံ့ငွေနှင့် လှူဒါန်းငွေများ၊
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ထည့်ဝင်ငွေမှအပ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ ထောက်ပံ့ငွေနှင့် လှူဒါန်းငွေများမှ ရရှိသည့်ငွေဖြင့် တရားဝင်တိုးပွားသည့်ငွေများ။

၇၀။ အမျိုးသားကောင်စီသည် ရန်ပုံငွေဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများကို စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းရေးဆွဲရမည်။

၇၁။ အမျိုးသားကောင်စီသည် ရန်ပုံငွေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ -

- (က) သတ်မှတ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ရန်ပုံငွေလက်ခံရယူခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ ပြုရမည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်ရုံး၏ စာရင်းစစ်ဆေးမှု ခံယူရမည်။

၇၂။ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးကောင်စီ ရန်ပုံငွေကို အမျိုးသားကောင်စီ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ အောက်ပါရငွေများဖြင့် ထူထောင်ရမည်-

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ထည့်ဝင်ငွေ၊
- (ခ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပ စေတနာရှင်များ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ပံ့ငွေ၊ လှူဒါန်းငွေနှင့် အခြားတရားဝင်ရငွေများ၊
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ထည့်ဝင်ငွေမှအပ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ပါ ထောက်ပံ့ငွေ၊ လှူဒါန်းငွေနှင့် အခြားတရားဝင်ရငွေများမှရရှိသည့်ငွေဖြင့် တရားဝင် တိုးပွားသည့်ငွေများ။

၇၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးကောင်စီများသည် အမျိုးသားကောင်စီ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ ရန်ပုံငွေဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းများကိုရေးဆွဲပြီး သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံး၏ စာရင်းစစ်ဆေးမှုကို ခံယူရမည်။

၇၄။ အမျိုးသားကောင်စီသည် လိုအပ်ပါက မိမိ၏ရန်ပုံငွေမှ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ရန်ပုံငွေသို့ ခွဲဝေပေးနိုင်သည်။

**အခန်း(၁၃)
တားမြစ်ချက်များ**

၇၅။ မည်သူမျှ-

- (က) မိမိအားထုတ်ပေးထားသည့် ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကို မိမိနှင့်တစ်ပါတည်း ယူဆောင်ခြင်း မရှိဘဲ အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာတွင် မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရ၊
- (ခ) မိမိအား ထုတ်ပေးထားသည့် ယာဉ်အကူလိုင်စင်ကို မိမိနှင့်တစ်ပါတည်း ယူဆောင်ခြင်း မရှိဘဲ ယာဉ်အကူအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ၊
- (ဂ) သက်တမ်းကုန်ဆုံးနေသော ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကို အသုံးပြု၍ မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်း မပြုရ၊
- (ဃ) သက်တမ်းကုန်ဆုံးနေသော ယာဉ်အကူလိုင်စင်ကို အသုံးပြု၍ ယာဉ်အကူအဖြစ် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ၊
- (င) စိတ် သို့မဟုတ် ကိုယ်၏အခြေအနေမှာ မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ရန် သင့်လျော်ခြင်း မရှိသည့် အခြေအနေတွင် မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရ၊

- (စ) သတ်မှတ်ထားသည့် ဝန်တင်အားထက်ပို၍ တင်ထားသော မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်း မပြုရ။
- (ဆ) မော်တော်ယာဉ်တွင် ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ အပိုမီးလုံး သို့မဟုတ် အပိုမီးတန်း တပ်ဆင်မောင်းနှင်ခြင်း မပြုရ။
- (ဇ) ခြေလျင်လမ်းကူးနေရာနှင့် သက်ဆိုင်သည့် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဆန့်ကျင်၍ မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရ။
- (ဈ) အခြားသူ၏ ယာဉ်အကူလိုင်စင်ကို အသုံးပြု၍ ယာဉ်အကူအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။
- (ည) မှတ်ပုံတင် သက်တမ်းရှိသော မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်စဉ် မှတ်ပုံတင်သက်သေခံ လက်မှတ်ကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ပြသရန် ပျက်ကွက်ခြင်းမရှိစေရ။
- (ဋ) မော်တော်ယာဉ်ကို ကိုယ်တိုင်မောင်းနှင်နေစဉ် လက်ကိုင်ဖုန်း အသုံးမပြုရ။
- (ဌ) သတ်မှတ်ထားသည့် မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်နေစဉ် ယာဉ်ပေါ်ပါရှိသော အသက် ၁၀ နှစ်အောက် ကလေးငယ်များအား ကလေးအသက်ကယ်ထိုင်ခုံကို အသုံးမပြုဘဲ စီးနင်း စေခြင်းမပြုရ။
- (ဍ) အသက်ကယ်ထိုင်ခုံခါးပတ်ပတ်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်နေစဉ် ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ လိုက်ပါစီးနင်းသူများကိုဖြစ်စေ အသက်ကယ် ထိုင်ခုံခါးပတ်ကို တပ်ဆင်ခြင်း မပြုဘဲ မောင်းနှင်ခြင်း မပြုရ။

၇၆။ မော်တော်ဆိုင်ကယ်မောင်းနှင်သူ မည်သူမျှ-

- (က) မော်တော်ဆိုင်ကယ်ကို နောက်ကြည့်မှန်နှင့် အိပ်ဇောရှိအသံထိန်း ကိရိယာမပါဘဲ မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရ။
- (ခ) မော်တော်ဆိုင်ကယ်ကို မောင်းနှင်စီးနင်းရာတွင် ရှေ့မီးအနိမ့်ကို နေ့၊ ညအချိန်တိုင်းတွင် ဖွင့်၍ မောင်းနှင်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းမရှိစေရ။
- (ဂ) ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ လိုက်ပါစီးနင်းသူကိုဖြစ်စေ သတ်မှတ်ထားသော စံချိန်စံညွှန်းနှင့်ကိုက်ညီသည့် ဆိုင်ကယ်စီးဦးထုပ်ကို မေးသိုင်းကြိုးသေချာစွာတပ်ဆင်၍ ဆောင်းခြင်းမပြုဘဲ မော်တော် ဆိုင်ကယ်ကို မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရ။

၇၇။ မော်တော်ယာဉ်လက်ဝယ်ရှိသူ မည်သူမျှ -

- (က) မော်တော်ယာဉ် ပေးကမ်းခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်းတို့တွင် မော်တော်ယာဉ် ပေးကမ်းသည့် နေ့ရက် သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသူအမည် ပြောင်းလဲပေးနိုင်ရေးအတွက် လျှောက်ထားရန် ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိစေရ။

- (ခ) အမွေဆက်ခံခြင်းဖြင့် မော်တော်ယာဉ် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိသည့် ကိစ္စရပ်တွင် မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ထားသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း လျှောက်ထားရန် ပျက်ကွက်ခြင်းမရှိစေရ။
- (ဂ) မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထားရာတွင် မော်တော်ယာဉ်ပေးကမ်းခြင်းနှင့် ရောင်းဝယ်ခြင်းစာချုပ်၌ ဝယ်ယူသူ၏အမည်နှင့် နေရပ်လိပ်စာ အပါအဝင် အခြားအချက်အလက် တစ်စုံတစ်ရာကို မမှန်မကန်ဖော်ပြခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ချန်လှပ်ခြင်း သို့မဟုတ် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်နေ့ရက်ကို မမှန်မကန် ဖော်ပြခြင်းမပြုရ။

၇၈။ မည်သူမျှ မော်တော်ယာဉ်မောင်း သင်တန်းကျောင်း လုပ်ငန်းလိုင်စင်မရှိဘဲ မော်တော်ယာဉ်မောင်း သင်တန်းကျောင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုရ။

၇၉။ မည်သူမျှ မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းလိုင်စင်မရှိဘဲ မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုရ။

၈၀။ မည်သူမျှ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင် သက်သေခံလက်မှတ် ယာယီရပ်ဆိုင်းခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်း သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းခြင်းခံရသည့် မော်တော်ယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့် မော်တော်ယာဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာတွင် မောင်းနှင်ခြင်း၊ မောင်းနှင်စေခြင်း သို့မဟုတ် ရပ်နားထားခြင်းမပြုရ။

၈၁။ မည်သူမျှ အများပြည်သူဆိုင်ရာ နေရာတွင် -

- (က) ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် မရှိဘဲ မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရ။
- (ခ) ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်၌ ခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိသော မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်း မပြုရ သို့မဟုတ် မောင်းနှင်ခွင့်မပြုရ။
- (ဂ) အခြားသူ၏ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကို အသုံးပြု၍ မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရ။
- (ဃ) မော်တော်ယာဉ်ကို သတ်မှတ်ထားသည့် အမြန်နှုန်းထက်ပို၍ မောင်းနှင်ခြင်း သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားသည့် အမြန်နှုန်းအောက် လျော့၍ မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရ။
- (င) မော်တော်ယာဉ်ကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည်အထိ မဆင်မခြင် သို့မဟုတ် အရှိန်ပြင်းစွာ သို့မဟုတ် ပေါ့လျော့စွာ မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရ။
- (စ) ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်းမပြုရ။
- (ဆ) ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော ကုန်ပစ္စည်း (Dangerous Goods) ကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်မညီဘဲ မော်တော်ယာဉ်တွင် တင်ဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းမပြုရ။
- (ဇ) မူးယစ်ဆေးဝါး သို့မဟုတ် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများသုံးစွဲ၍သော်လည်းကောင်း၊ သတ်မှတ်ထားသော ပမာဏထက်ပို၍ အရက်သေစာ သောက်စားမူးယစ်၍သော်လည်းကောင်း မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ခြင်း မပြုရ။
- (ဈ) အငှားယာဉ်အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသော မော်တော်ယာဉ်ကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံး မော်တော်ယာဉ်အဖြစ် အသုံးမပြုရ။

၈၂။ မည်သူမျှ မော်တော်ယာဉ်ကို သူတစ်ပါး ထိခိုက်မှု အာမခံမထားရှိဘဲ အများပြည်သူဆိုင်ရာ နေရာတွင် အသုံးမပြုရ သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့်မပေးရ။ ဤတားမြစ်ချက်သည် ခရီးသည်များနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

၈၃။ မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်အတွက် တာဝန်ရှိသူမည်သူမျှ ယင်း မော်တော်ယာဉ်ကို ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ရရှိမထားသူ တစ်ဦးဦးအား မောင်းနှင်စေခြင်းမပြုရ သို့မဟုတ် မောင်းနှင်ရန်ခွင့်မပြုရ။

၈၄။ မည်သူမျှ မှတ်ပုံတင်ထားသော မော်တော်ယာဉ်တွင် -

- (က) မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်နံပါတ်ပြားကို မထင်မရှားဖြစ်စေရန် တမင်မပြုလုပ်ရ၊
- (ခ) ဦးစီးဌာနက ထုတ်ပေးထားသည့် မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်နံပါတ်ပြား မဟုတ်ဘဲ အခြားနံပါတ်ပြားကို တပ်ဆင်အသုံးမပြုရ၊
- (ဂ) မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်နံပါတ်ပြား တပ်ဆင်ထားခြင်းမရှိဘဲ အများပြည်သူဆိုင်ရာ နေရာတွင် မောင်းနှင်ခြင်း၊ မောင်းနှင်စေခြင်း သို့မဟုတ် ရပ်နားထားခြင်းမပြုရ၊
- (ဃ) ဦးစီးဌာနက အခြားမော်တော်ယာဉ်အတွက် ထုတ်ပေးသည့် စာတမ်းအမှတ်အသား သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်နံပါတ်ပြားကို ပြောင်းလဲအသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် အသုံးပြုစေခြင်းမပြုရ။

၈၅။ မည်သူမျှ-

- (က) မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသော မော်တော်ယာဉ်ကို သီးခြားခွင့်ပြုထားသော နေရာမှအပ အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာအပါအဝင် မည်သည့်နေရာတွင်မျှ မောင်းနှင်ခြင်း၊ မောင်းနှင် စေခြင်း သို့မဟုတ် ရပ်နားထားခြင်းမပြုရ၊
- (ခ) ဦးစီးဌာနက ထုတ်ပေးသည့် စာတမ်းအမှတ်အသားကို မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသော မော်တော်ယာဉ်တွင် ပြောင်းလဲအသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် အသုံးပြုစေခြင်းမပြုရ၊
- (ဂ) ဥပဒေနှင့်အညီ အခွင့်အာဏာမရှိဘဲ သို့မဟုတ် ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ မော်တော်ယာဉ်၏ မူလအမျိုးအမည်၊ ရုပ်သဏ္ဍာန်ပျက်ပြားစေသည်အထိ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးချက် သက်သေခံလက်မှတ်ပါ အနေအထားများကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲခြင်းမပြုရ၊
- (ဃ) ဦးစီးဌာနကထုတ်ပေးသည့် ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်၊ ယာဉ်အကူလိုင်စင်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ယာဉ်မောင်းနှင်ခွင့်လက်မှတ်၊ ယာယီယာဉ်မောင်းနှင်ခွင့်လက်မှတ်၊ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင် သက်သေခံလက်မှတ်၊ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်စာအုပ်၊ မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးချက် သက်သေခံလက်မှတ်၊ မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးပြီးကြောင်း အထောက်အထား၊ မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်နံပါတ်ပြား၊ ယာယီမှတ်ပုံတင် သက်သေခံလက်မှတ်၊ ယာယီမှတ်ပုံတင်အမှတ်အသား၊ လုပ်ငန်းလိုင်စင်တို့နှင့် အခြားအထောက်အထားများကို လိမ်လည်အတုပြုထားသည့် စာတမ်းအမှတ်အသားဖြစ်ကြောင်း သိလျက်နှင့်လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိလျက်နှင့်လည်းကောင်း အစစ်အမှန်အနေဖြင့် အသုံးမပြုရ။

အခန်း(၁၄)
ပြစ်ဒဏ်များ

၈၆။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၇၅ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ကျပ်သုံးသောင်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

၈၇။ မော်တော်ဆိုင်ကယ်မောင်းနှင်သူ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၇၆ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ကျပ်သုံးသောင်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ် ချမှတ်ရမည်။

၈၈။ မော်တော်ယာဉ် လက်ဝယ်ရှိသူ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၇၇ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကိုကျပ်သုံးသိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

၈၉။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၇၈ ပါတားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရလျှင် ထိုသူကိုကျပ် တစ်ဆယ်သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

၉၀။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၇၉ ပါတားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရလျှင် ထိုသူကို ကျပ် ၁၅ သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

၉၁။ မည်သူမဆို-

(က) ပုဒ်မ ၈၀ နှင့် ပုဒ်မ ၈၁ တို့ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကိုတစ်လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရပြီး တစ်နှစ်အတွင်း ယင်းပြစ်မှုကို ထပ်မံ ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို သုံးလထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ် ဖြစ်စေ၊ ကျပ်သုံးသိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၉၂။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၈၂ ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၉၃။ မည်သည့်မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်အတွက် တာဝန်ရှိသူမဆို -

(က) ပုဒ်မ ၈၃ ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကိုတစ်လထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရပြီးတစ်နှစ်အတွင်းယင်းပြစ်မှုကို ထပ်မံ ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို သုံးလထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ် ဖြစ်စေ၊ ကျပ်သုံးသိန်းထက်မပိုသောငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၉၄။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၈၄ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို သုံးလထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်သုံးသိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၉၅။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၈၅ ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို သုံးနှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၉၆။ မည်သူမဆို နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများနှင့် အမိန့်တို့ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း သို့မဟုတ် လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ကျပ်သုံးသောင်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

၉၇။ မည်သူမဆို ဤဥပဒေ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ၊ အမိန့်၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများပါ တားမြစ်ချက် တစ်ရပ်ရပ်အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရန် အားပေးကူညီလျှင် ယင်းပြစ်မှုအတွက် ဤဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

အခန်း(၁၅)

အထွေထွေ

၉၈။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် မည်သည့်မော်တော်ယာဉ် သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်အမျိုးအစားကိုမဆို အများပြည်သူအကျိုးအလို့ငှာ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အားလုံး သို့မဟုတ် တစ်ခုခုကို အကျိုးသက်ရောက်စေခြင်းမှ စည်းကမ်းချက်ထား၍ ဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်းချက် မထားဘဲဖြစ်စေ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၉၉။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အခြားပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊ နေပြည်တော် ကောင်စီ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း၊ ဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့များအား လိုအပ်သလို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးရမည်။

၁၀၀။ ဦးစီးဌာနက ထုတ်ပေးသည့် ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်၊ ယာဉ်အကူလိုင်စင်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ယာဉ်မောင်းနှင့်ခွင့်လက်မှတ်၊ ယာယီယာဉ်မောင်းနှင့်ခွင့်လက်မှတ်၊ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင် သက်သေခံ လက်မှတ်၊ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်စာအုပ်၊ မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးချက်သက်သေခံလက်မှတ်၊ မော်တော်ယာဉ် စစ်ဆေးပြီးကြောင်း အထောက်အထား၊ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်နံပါတ်ပြား၊ ယာယီမှတ်ပုံတင်သက်သေခံ လက်မှတ်၊ ယာယီမှတ်ပုံတင်အမှတ်အသား၊ လုပ်ငန်းလိုင်စင်တို့နှင့် အခြားအထောက်အထားများကို ဆင်တူယိုးမှားဖြစ်စေ၊ အတုအပဖြစ်စေ ပြုလုပ်လျှင် တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ အရေးယူခြင်းခံရမည်။

၁၀၁။ မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးခြင်းပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက ကောက်ခံရရှိသော သတ်မှတ်ယာဉ် စစ်ဆေးခမှု ဦးစီးဌာနသို့ ပေးသွင်းစေရမည့် အခကြေးငွေများအား သတ်မှတ်ကာလအတွင်း ပေးသွင်းရန် ပျက်ကွက်လျှင် အဆိုပါ အခကြေးငွေများကို အခွန်မပြေကျန်ငွေဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ အရကောက်ခံရမည်။

၁၀၂။ ပုဒ်မ ၈၉၊ ပုဒ်မ ၉၀၊ ပုဒ်မ ၉၄ နှင့် ပုဒ်မ ၉၅ တို့အရ အရေးယူသော ပြစ်မှုများကို ရဲအရေးယူ ပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြစ်မှုများအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

၁၀၃။ ဤဥပဒေမပြဋ္ဌာန်းမီ ထုတ်ပေးထားသည့် မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်စာအုပ်နှင့် သက်သေခံ လက်မှတ်၊ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်မှတ်တမ်း၊ မော်တော်ယာဉ်စစ်ဆေးချက်သက်သေခံလက်မှတ်၊ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်နံပါတ်ပြား၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်၊ ယာဉ်အကူလိုင်စင်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ယာဉ်မောင်းနှင့်ခွင့်လက်မှတ်၊ ယာဉ်မောင်းနှင့်ခွင့်လက်မှတ်၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်မှတ်တမ်း နှင့် လုပ်ငန်း လိုင်စင်များသည် ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပေးသော စာတမ်းအမှတ်အသားများဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၁၀၄။ ရုပ်သိမ်းပြီးသော ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မော်တော်ယာဉ်ဥပဒေ (၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥပဒေအမှတ် ၁၇) အရဖြစ်စေ၊ မော်တော်ယာဉ်ဥပဒေ (၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၅၅။) အရဖြစ်စေ ထုတ်ပြန်ထားသော နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဤဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်သရွေ့ ဆက်လက်ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

၁၀၅။ ဦးစီးဌာနသည် ယာဉ်အန္တရာယ်၊ လမ်းအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ရုံးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

- ၁၀၆။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင်-
- (က) ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
 - (ခ) ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အမျိုးသားကောင်စီတို့သည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
 - (ဂ) ဦးစီးဌာနသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

၁၀၇။ မော်တော်ယာဉ်ဥပဒေ (၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၅၅။)ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံ)ဝင်းမြင့်
နိုင်ငံတော်သမ္မတ
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်